

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

з навчальної дисципліни „ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА”

підготовки магістра спеціальності 081 «Право»

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
24 березня 2016 року
протокол № 8
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Тема 1. Юридична техніка як галузь наукових знань і навчальна дисципліна

1. Визначення: «... – це сукупність вихідних наукових підходів, способів і прийомів дослідження юридичної діяльності, результатом якої є складання юридичних документів» відповідає поняттю:
 - а) правила юридичної техніки;
 - б) методи юридичної техніки;
 - в) *методологія юридичної техніки*;
 - г) засоби юридичної техніки.
2. Визначення: «... – це сукупність прийомів і способів підготовки, розгляду, прийняття та обнародування проектів нормативно-правових, правозастосовних, інтерпретаційних актів, які забезпечують повне, просте, точне, економічне їх співвідношення з життєвими реаліями, волею нормодавця або інтерпретатора» відповідає поняттю:
 - а) юридична технологія;
 - б) *юридична техніка*;
 - в) законодавча техніка;
 - г) правозастосовна техніка.
3. Структурними елементами юридичної техніки є:
 - а) законодавча техніка;
 - б) правозастосовна техніка;
 - в) інтерпретаційна техніка;
 - г) *усі відповіді правильні*.
4. Визначення: «... – це аналіз законопроекту з точки зору дотримання різних правил юридичної техніки, які в основному стосуються: змісту (в тому числі концепції) законопроекту; його структури; логіки побудови; мови викладу норм права» відповідає поняттю:
 - а) *юридична експертиза*;
 - б) інкорпорація;
 - в) консолідація;
 - г) тлумачення.
5. Сукупність прийомів і способів підготовки, розгляду, прийняття та обнародування проектів нормативно-правових, правозастосовних, інтерпретаційних актів, які забезпечують повне, просте, точне, економічне їх співвідношення з життєвими реаліями, волею нормодавця або інтерпретатора, – це:
 - а) *юридична техніка*;
 - б) правотворчість;
 - в) правотлумачення;
 - г) правозастосування.
6. Визначення: «... – це елементи правового акта, які призначені для відображення юридичних властивостей та (або) ідентифікації (позначення) нормативно-правового акта, не містять регулятивних положень (приписів) і забезпечують офіційний характер документа» відповідає поняттю:
 - а) статті;
 - б) пункти;
 - в) *реквізити*;
 - г) розділи.
7. До спеціально-юридичних засобів юридичної техніки належать:
 - а) юридичні конструкції;
 - б) юридичні застереження;
 - в) юридичні презумпції;
 - г) *усі відповіді правильні*.
8. Розрізняють такі види юридичної техніки:
 - а) законодавча техніка;
 - б) техніка систематизації нормативно-правових актів;

- в) техніка обліку нормативно-правових актів;
 - г) усі відповіді правильні.
9. До титульних реквізитів, які мають основне навантаження з надання правовому документу офіційності, належать:
- а) орган, який прийняв нормативно-правовий акт;
 - б) дата прийняття нормативно-правового акта;
 - в) реєстраційний номер;
 - г) усі відповіді правильні.
10. Прийом юридичної техніки, який передбачає розкриття змісту норми права через загальні, а не індивідуалізовані поняття та використання узагальнюючих формулювань – це:
- а) загальний прийом;
 - б) абстрактний прийом;
 - в) казуїстичний прийом;
 - г) спеціальний прийом.

Тема 2. Поняття і сутність правотворчості

1. Визначення: «... – це діяльність зі створення (зміни чи скасування) норм права» відповідає поняттю:
- а) правозастосування;
 - б) правореалізація;
 - в) *правотворчість*;
 - г) немає правильної відповіді.
2. Визначення: «... – це абстрактна узагальнена ідея, побудована на основі досвіду або на суто світоглядній основі, покладена в якості стержня нормативно-правового акта» відповідає поняттю:
- а) основа нормативно-правового акта;
 - б) зміст нормативно-правового акта;
 - в) *концепція нормативно-правового акта*;
 - г) обґрунтування нормативно-правового акта.
3. Внутрішньо притаманна формі законодавства та змісту сукупність соціальних та юридичних властивостей, що обумовлюють його придатність задовольняти певні потреби суспільства, – це:
- а) стиль законодавства;
 - б) мова права;
 - в) функції законодавства;
 - г) *якість законодавства*.
4. Визначення: «... – це складова механізму демократичного управління державою, який передбачає проведення інститутами громадянського суспільства оцінки діяльності органів влади, проектів рішень, що вони виробляють, ефективності прийняття і виконання ними рішень, підготовку пропозицій щодо розв'язання суспільно значущих проблем для їх врахування» відповідає поняттю:
- а) громадські слухання;
 - б) *громадська експертиза актів*;
 - в) громадський нагляд;
 - г) немає правильної відповіді.
5. Аналіз законопроекту з точки зору дотримання різних правил юридичної техніки, які в основному стосуються: змісту (в тому числі концепції) законопроекту; його структури; логіки побудови; мови викладу норм права, – це:
- а) юридична мова;
 - б) *юридична експертиза*;
 - в) юридична техніка;
 - г) нормопроєктування.

6. Експертиза, суть якої полягає у перевірці відповідності законопроекту нормам сучасної української мови з урахуванням функціональних стилістичних особливостей законів, – це:
 - а) логічна експертиза;
 - б) правова експертиза;
 - в) *лінгвістична експертиза*;
 - г) політологічна експертиза.
7. Експертиза нормативно-правового акта, яка повинна дати відповідь на питання, чи не порушені логічні правила юридичної техніки, – це:
 - а) *логічна експертиза*;
 - б) правова експертиза;
 - в) лінгвістична експертиза;
 - г) політологічна експертиза.
8. Громадська експертиза проектів нормативно-правових актів проводиться відповідно до вимог Закону України:
 - а) «Про громадські об'єднання»;
 - б) «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»;
 - в) *«Про засади державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності»*;
 - г) «Про політичні партії в Україні».
9. Нормотворча діяльність уповноважених органів держави, яка здійснюється за дорученням вищого представницького органу державної влади, - це:
 - а) прецедентна правотворчість;
 - б) *делегована правотворчість*;
 - в) локальна правотворчість;
 - г) підзаконна правотворчість.
10. До загальних логічних правил у правотворчості не належать:
 - а) *різний підхід до розуміння термінів*;
 - б) узгодженість різних частин правового документа;
 - в) узгодженість різних правових документів;
 - г) відсутність протиріч між частинами правового документа.

Тема 3. Законодавча техніка

1. Визначення: «... – це система правил і прийомів найбільш раціональної організації та логічно послідовного формулювання законів і підзаконних актів відповідно до їх сутності і змісту» відповідає поняттю:
 - а) юридична техніка;
 - б) *законодавча техніка*;
 - в) інтерпретаційна техніка;
 - г) правозастосовна техніка.
2. Передбачений законом порядок здійснення законодавчої функції органом законодавчої влади та реалізації ним своїх законодавчих повноважень, – це:
 - а) юридична техніка;
 - б) законодавча техніка;
 - в) інтерпретаційна техніка;
 - г) *законодавчий процес*.
3. Проекти законів, постанов Верховної Ради, які містять положення нормативного характеру, – це:
 - а) *законопроект*;
 - б) нормопроект;
 - в) проект підзаконного нормативно-правового акта;
 - г) немає правильної відповіді.

4. Внесення змін до тексту законопроекту (статей, їх частин, пунктів, речень), зміни порядку розміщення, об'єднання розділів, глав, статей, їх частин і пунктів, а також виділення тих чи інших положень в окремі розділи, глави, статті, – це:
 - а) примітки;
 - б) поправки;
 - в) *пропозиції*;
 - г) виправлення.
5. Визначення: «... – це акт державного органу, органу місцевого самоврядування, що визначає порядок і процедуру діяльності відповідного органу та його структурних підрозділів» відповідає поняттю:
 - а) порядок;
 - б) *регламент*;
 - в) положення;
 - г) статут.
6. Визначення: «... – це акт, що визначає правовий статус, обсяг повноважень центральних органів виконавчої влади, інших державних органів і органів місцевого самоврядування, організацій, структурних підрозділів» відповідає поняттю:
 - а) порядок;
 - б) регламент;
 - в) *положення (статут)*;
 - г) правила.
7. Акт, що відображає офіційну оцінку подій у внутрішньому та міжнародному житті і позицію відповідного державного органу, – це:
 - а) декларація;
 - б) *заява*;
 - в) інструкція;
 - г) регламент.
8. Абстрактна узагальнена ідея, побудована на основі досвіду або на суто світоглядній основі, покладена в якості стержня нормативно-правового акта, – це:
 - а) абстракція;
 - б) преамбула;
 - в) обґрунтування;
 - г) *концепція нормативно-правового акта*.
9. Актами Кабінету Міністрів України є:
 - а) накази, постанови;
 - б) *постанови, розпорядження*;
 - в) постанови, резолюції, розпорядження;
 - г) закони, постанови.
10. Пояснювальна записка до законопроекту повинна містити:
 - а) обґрунтування необхідності прийняття законопроекту, цілей, завдань і основних його положень та місця в системі законодавства;
 - б) обґрунтування очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків застосування закону після його прийняття;
 - в) інші відомості, необхідні для розгляду законопроекту;
 - г) *усі відповіді є правильними*.

Тема 4. Правила формування змісту нормативно-правового акта

1. Внесення виправлень, уточнень, усунення помилок, суперечностей у тексті законопроекту, – це:
 - а) замітка;
 - б) *поправка*;
 - в) примітка;
 - г) уточнення.
2. Скорочені словосполучення, утворені з перших літер слів, що входять до них, – це:

- а) *аббревіатури;*
 - б) *символи;*
 - в) *скорочення;*
 - г) *реквізити.*
3. Визначення: «... – це частина закону, яка містить вказівку на певні обставини, що послужили приводом до прийняття цього закону (мотиви), а також вказівку на завдання і цілі, які повинні бути досягнуті в процесі застосування цього закону» відповідає поняттю:
- а) *концепція;*
 - б) *вступ;*
 - в) *преамбула;*
 - г) *примітка.*
4. Частина нормативно-правового акта, яка представляє державно-владний припис, призначений для спеціального текстового або символічного підкреслення, має супровідний характер, – це:
- а) *преамбула;*
 - б) *примітка;*
 - в) *припис;*
 - г) *реквізити.*
5. Синонімом слова «поняття» є слово:
- а) *«термін»;*
 - б) *«визначення»;*
 - в) *«дефініція»;*
 - г) *«пояснення».*
6. Система нормативних приписів, що вказують на особливості застосування певного нормативно-правового акта: термін набрання чинності; доручення відповідному органу держави, пов'язані з прийняттям даного акта та приведенням у відповідність з ним інших нормативно-правових актів, – це:
- а) *примітка;*
 - б) *прикінцеві положення;*
 - в) *висновки;*
 - г) *преамбула.*
7. Примітка як структурна одиниця нормативно-правового акта характеризується такими особливостями:
- а) *має супровідний характер;*
 - б) *має таку ж юридичну силу, що й супроводжувана нею норма;*
 - в) *має обо'язковий характер;*
 - г) *усі відповіді є правильними.*
8. Перехідні положення закону:
- а) *регламентують правовідносини, які виникли до набрання чинності новим законом;*
 - б) *містять стислу інформацію про необхідність та мету прийняття закону;*
 - в) *регламентують питання можливості зворотної дії закону;*
 - г) *закріплюють основні принципи, на яких ґрунтуються норми закону;*
 - д) *визначають умови та порядок дії інших законів у зв'язку з набранням чинності даним законом.*
9. До прикінцевих положень закону включаються такі питання:
- а) *про набрання чинності законом;*
 - б) *визначення дефініції понять, які застосовуються в законі;*
 - в) *закріплення основних принципів, на яких ґрунтуються норми закону;*
 - г) *про приведення нормативно-правових актів у відповідність з прийнятим законом;*
 - д) *доручення уряду по виданню підзаконних актів з метою реалізації закону.*
10. Преамбула нормативно-правового акта включає такі компоненти:

- а) *мотиви прийняття нормативно-правового акта;*
- б) *регулятивні норми;*
- в) *заключні положення;*
- г) *мету прийняття нормативно-правового акта;*
- д) *завдання нормативно-правового акта.*

Тема 5. Структурні та формальні (реквізитні) правила

I рівень

1. Визначення: «... – це елементи правового акта, які призначені для відображення юридичних властивостей та (або) ідентифікації (позначення) нормативно-правового акта, не містять регулятивних положень (приписів) і забезпечують офіційний характер документа» відповідає поняттю:
 - а) *преамбула;*
 - б) *примітка;*
 - в) *припис;*
 - г) *реквізити.*
2. Структурна одиниця закону, яка об'єднує глави закону, – це:
 - а) *частина;*
 - б) *розділ;*
 - в) *параграф;*
 - г) *стаття.*
3. Структурна одиниця закону, яка об'єднує статті закону, – це:
 - а) *розділ;*
 - б) *глава;*
 - в) *параграф;*
 - г) *стаття.*
4. Основна структурна одиниця закону, що містить завершені логічно нормативні положення, нумерується арабськими цифрами і, як правило, має назву, – це:
 - а) *розділ;*
 - б) *глава;*
 - в) *стаття;*
 - г) *пункт.*
5. Зміна нумерації статей у випадках подальшого доповнення закону новими статтями чи вилучення певних статей:
 - а) *не допускається;*
 - б) *допускається у виняткових випадках;*
 - в) *це питання кожного разу вирішує законодавець;*
 - г) *немає правильної відповіді.*
6. Структурними елементами статті закону є:
 - а) *частини, абзаци, пункти, підпункти;*
 - б) *частини, пункти;*
 - в) *частини, пункти, підпункти;*
 - г) *пункти, підпункти.*
7. Частини статті закону для зручності застосування нумеруються:
 - а) *римськими цифрами з крапкою;*
 - б) *арабськими цифрами з крапкою;*
 - в) *арабськими цифрами з дужкою;*
 - г) *літерами з дужкою.*
8. Пункти та підпункти закону для зручності застосування нумеруються:
 - а) *арабськими цифрами або літерами з дужкою;*
 - б) *тільки арабськими цифрами з дужкою;*
 - в) *тільки літерами з дужкою;*
 - г) *арабськими цифрами або літерами з крапкою.*
9. Абзаци як структурні елементи статті закону:

- а) нумеруються арабськими цифрами з крапкою;
 - б) нумеруються літерами з дужкою;
 - в) нумеруються арабськими цифрами з дужкою;
 - г) *не нумеруються.*
10. Стаття нормативно-правового акта містить такі структурні елементи:
- а) *частина;*
 - б) *пункт;*
 - в) параграф;
 - г) розділ;
 - д) *підпункт.*

Тема 6. Мова нормативно-правового акта

1. Визначення: «... – це правові приписи щодо мовлення у суді, вимоги до юридичних перекладів, питання мовних позначень, наприклад, у сфері права на ім'я, права торгових знаків тощо» відповідає поняттю:
- а) мова права;
 - б) *мовні норми у праві;*
 - в) юридична мова;
 - г) мовні застереження.
2. Функціональний різновид літературної мови з характерними лінгвостилістичними та структурно-жанровими ознаками, зумовленими специфікою правової сфери та комунікативно-професійними потребами в ній, – це:
- а) юридичний стиль;
 - б) *юридична мова;*
 - в) літературний стиль;
 - г) немає правильної відповіді.
3. Визначення: «... – це форма юридичного мислення, майстерність написання, система письмових засобів та правил їх використання, засіб фіксації юридичної мови, який за допомогою графічних елементів передає мовленнєву інформацію у вигляді «написаного тексту» та «офіційного документа» на відстань і закріплює її в часі» відповідає поняттю:
- а) мовний стиль;
 - б) *юридичне письмо;*
 - в) юридичний стиль;
 - г) немає правильної відповіді.
4. Аббревіатура ЦПК належить до:
- а) загальноприйнятих аббревіатур;
 - б) *спеціальних;*
 - в) індивідуальних;
 - г) мігруючих.
5. Для нормативно-правового акта традиційним є:
- а) *прямий порядок слів у реченні;*
 - б) зворотний порядок слів у реченні;
 - в) поєднання прямого і зворотного порядку;
 - г) немає правильної відповіді.
6. Способи та можливості вираження юридичних аргументів засобами природної мови з урахуванням її багатозначності, варіантності та невизначеності, – це:
- а) юридичне тлумачення;
 - б) юридичне застереження;
 - в) *юридична аргументація;*
 - г) юридична мова.
7. У нормативно-правових актах застосовуються такі речення:
- а) *констатуючі;*
 - б) запитальні;

- в) розповідні;
 - г) окличні;
 - д) установлюючі.
8. У тексті законопроекту не допускається вживання:
- а) застарілих і багатозначних слів та словосполучень;
 - б) спеціально-технічних термінів;
 - в) образних порівнянь, епітетів, метафор;
 - г) загальноновживаних термінів;
 - д) просторічних слів та експресивних форм розмовної мови.
9. У тексті законопроекту не допускається вживання:
- а) різних понять (термінів) в одному й тому ж розумінні;
 - б) інішомовних запозичень за наявності рівнозначних слів і словосполучень в українській мові;
 - в) загальноновживаних понять (термінів);
 - г) нечітких словосполучень;
 - д) спеціально-технічних понять (термінів).
10. Для мови права характерні такі особливості:
- а) високий ступінь абстракції юридичних понять;
 - б) однозначність інформації;
 - в) неоднозначність інформації;
 - г) точність інформації;
 - д) незначний ступінь абстракції юридичних понять.

Тема 7. Юридична термінологія

1. Слово або словосполучення, яке однозначно й точно дає визначення чітко окресленому спеціальному поняттю, – це:
- а) термін;
 - б) реквізити;
 - в) пояснення;
 - г) аббревіатура.
2. Слово (або словосполучення), що уніфіковано використовується у сфері правових відносин та з заданою суворою змістовною визначеністю, однозначністю, функціональною стійкістю визначає правове поняття, – це:
- а) юридична мова;
 - б) юридичне застереження;
 - в) юридична аргументація;
 - г) юридичний термін.
3. Засіб нормотворчої техніки, коротке визначення державно-правового поняття, що виражає суттєві (якісні) ознаки юридичного явища, – це:
- а) юридична дефініція;
 - б) юридичне застереження;
 - в) юридична мова;
 - г) юридична техніка.
4. За наявності визначення у нормативно-правових актах термін вважається:
- а) кодифікованим;
 - б) консолідованим;
 - в) інкорпорованим;
 - г) немає правильного визначення.
5. Термін «дієдатність» відноситься до:
- а) загальноновживаних термінів;
 - б) спеціально-неюридичних термінів;
 - в) спеціально-юридичних термінів;
 - г) спеціально-технічних термінів.
6. Термін «позивач» відноситься до:

- а) загальнозовживаних термінів;
 - б) спеціально-неюридичних термінів;
 - в) *спеціально-юридичних термінів*;
 - г) спеціально-технічних термінів.
7. Слово або словосполучення, що виражає поняття правової сфери суспільного життя і має визначення в юридичній літературі, – це:
- а) *юридичний термін*;
 - б) юридичне визначення;
 - в) юридична дефініція;
 - г) немає правильної відповіді.
8. Розрізняють такі види юридичних термінів:
- а) загальнозовживані;
 - б) спеціально-неюридичні;
 - в) спеціально-юридичні;
 - г) *усі відповіді є правильними*.
9. Слова та словосполучення, що належать юридичній науці і практиці, відбивають специфіку державно-правових явищ, – це:
- а) спеціально-технічні терміни;
 - б) *спеціально-юридичні терміни*;
 - в) загальнозовживані терміни;
 - г) немає правильної відповіді.
10. Розрізняють такі види дефініцій:
- а) повні;
 - б) неповні;
 - в) дефініції-переліки;
 - г) *усі відповіді є правильними*.

Тема 8. Юридичні конструкції

1. Визначення: «... – специфічна побудова нормативного матеріалу, відповідно до певного типу або виду сформованих правовідносин, юридичних фактів, їх зв'язку між собою; комплекс правових засобів, які утворюють типізовані моделі, що відповідають своєрідним різновидам суспільних відносин» відповідає поняттю:
- а) юридична преюдиція;
 - б) *юридична конструкція*;
 - в) юридична презумпція;
 - г) юридичне застереження.
2. Як загальнотеоретична категорія «юридична конструкція» вперше отримала розгорнуте осмислення у творі:
- а) Р. Бержерона;
 - б) *Р. Ієрінга*;
 - в) Т. Кашаніної;
 - г) Ж. Дзейко.
3. Конструкція, апробована в інших галузях внутрішнього і міжнародного права, – це:
- а) власна конструкція;
 - б) *рецептована конструкція*;
 - в) іноземна конструкція;
 - г) звичайна конструкція.
4. Словесно не закріплена в статті нормативно-правового акта, але виведена зі змісту норм права при їх тлумаченні презумпція, – це:
- а) пряма презумпція;
 - б) *непряма презумпція*;
 - в) спростовна презумпція;
 - г) незаперечна презумпція.
5. Презумпція, яку не можна спростувати ні за яких обставин, – це:

- а) пряма презумпція;
 - б) непряма презумпція;
 - в) спростовна презумпція;
 - г) *незаперечна презумпція.*
6. Презумпція, яка обов'язково передбачає виключення, – це:
- а) пряма презумпція;
 - б) непряма презумпція;
 - в) *спростовна презумпція;*
 - г) *незаперечна презумпція.*
7. До структурних елементів презумпції належать:
- а) *умовні дії правила, або гіпотеза;*
 - б) *артпрезумпція;*
 - в) *правило, або диспозиція;*
 - г) *санкція;*
 - д) *контрпрезумпція.*
8. До побудови юридичних конструкцій висуваються такі вимоги:
- а) охоронна норма повинна підкріплюватися застережною нормою;
 - б) *регулятивна норма повинна підкріплюватися охоронною нормою;*
 - в) *матеріальна норма повинна підкріплюватися процесуальною нормою;*
 - г) процесуальна норма повинна підкріплюватися процедурною нормою;
 - д) *проголошення прав повинно супроводжуватися закріпленням обов'язків.*
9. Видами конструкцій за сферою застосування є:
- а) *універсальні конструкції;*
 - б) *галузеві конструкції;*
 - в) власні конструкції;
 - г) рецептовані конструкції;
 - д) *міжгалузеві конструкції.*
10. Прикладами загальноправових конструкцій є:
- а) презумпція батьківства;
 - б) *презумпція правосуб'єктності осіб, що вступають у правовідносини;*
 - в) презумпція рівності частки майна подружжя;
 - г) *презумпція знання закону;*
 - д) *презумпція добропорядності громадянина.*

Тема 9. Юридичні презумпції

1. Визначення: «... – це засіб юридичної техніки, закріплене в нормах права припущення про наявність або відсутність юридичних фактів, явищ, ситуацій, зв'язків, які визнаються істинними, поки, недоказано зворотнє» відповідає поняттю:
- а) юридична преюдиція;
 - б) юридична фікція;
 - в) *юридична презумпція;*
 - г) юридичне застереження.
2. До структурних елементів презумпції не належать:
- а) *умовні дії правила, або гіпотеза;*
 - б) *правило, або диспозиція;*
 - в) *санкція;*
 - г) *контрпрезумпція.*
3. Презумпція правосуб'єктності осіб, що вступають у правовідносини, належить до такого виду презумпцій:
- а) *загальноправова;*
 - б) міжгалузева;
 - в) галузева;
 - г) спеціальна.
4. Презумпція істинності судового рішення належить до такого виду презумпцій:

- а) загальноправова;
 - б) міжгалузева;
 - в) галузева;
 - г) спеціальна.
5. Презумпція рівності частки майна подружжя належить до такого виду презумпцій:
- а) загальноправова;
 - б) міжгалузева;
 - в) галузева;
 - г) особлива.
6. Презумпції, які закріплюються нормами матеріального права і служать підставою вирішення справи по суті, – це:
- а) *матеріально-правові презумпції;*
 - б) процесуально-правові презумпції;
 - в) прямі презумпції;
 - г) непрямі презумпції.
7. Презумпції, значення яких обмежується регулюванням порядку застосування норм матеріального права, – це:
- а) матеріально-правові презумпції;
 - б) *процесуально-правові презумпції;*
 - в) прямі презумпції;
 - г) непрямі презумпції.
8. Презумпція, яка заздалегідь допускає можливість наявності нормативно-правового акта, що передбачає інше правило, ніж те, яке встановлює презумпція, – це:
- а) імперативна презумпція;
 - б) *диспозитивна презумпція;*
 - в) спростовна презумпція;
 - г) пряма презумпція.
9. Презумпція, яка закріплюється нормами матеріального права і служить підставою вирішення справи по суті, – це:
- а) *матеріально-правова презумпція;*
 - б) процесуально-правова презумпція;
 - в) імперативна презумпція;
 - г) диспозитивна презумпція.
10. Презумпція, значення якої обмежується регулюванням порядку застосування норм матеріального права, – це:
- а) матеріально-правова презумпція;
 - б) *процесуально-правова презумпція;*
 - в) імперативна презумпція;
 - г) диспозитивна презумпція.

Тема 10. Юридичні фікції, аксіоми та преюдиції

1. Виключення заперечуваності юридичної вірогідності одного разу доведеного факту, – це:
- а) фікція;
 - б) аксіома;
 - в) *преюдиція;*
 - г) застереження.
2. Визначення: «... – це закріплені в нормах права загальновизнані істини, що не потребують доказування та слугують підставою для обґрунтування (доказування) інших правових положень» відповідає поняттю:
- а) правові застереження;
 - б) правові фікції;
 - в) *правові аксіоми;*
 - г) правові презумпції.

3. Закріплений в нормативно-правових актах нормативний припис, який використовується в юридичній практиці у вигляді специфічного способу (прийому), що виражається у визнанні відомого неіснуючого факту існуючим або, навпаки, існуючої обставини неіснуючою, – це:
 - а) юридична презумпція;
 - б) юридична преюдиція;
 - в) *юридична фікція*;
 - г) юридична аргументація.
4. Правове положення «фізична особа оголошується померлою від дня набрання законної сили рішенням суду про це» належить до:
 - а) *правових фікцій*;
 - б) правових презумпцій;
 - в) правових аксіом;
 - г) правових застережень.
5. Правове положення «трудовий договір вважається укладеним і тоді, коли наказу чи розпорядження не було видано, але працівника фактично було допущено до роботи» належить до:
 - а) *правових фікцій*;
 - б) правових презумпцій;
 - в) правових преюдицій;
 - г) правових аксіом.
6. Правове положення «немає злочину без вказівки на те в законі» належить до:
 - а) правових фікцій;
 - б) правових презумпцій;
 - в) правових преюдицій;
 - г) *правових аксіом*.
7. Правове положення «всі рівні перед законом і судом» належить до:
 - а) правових застережень;
 - б) правових презумпцій;
 - в) *правових аксіом*;
 - г) правових преюдицій.
8. Правове положення «не є злочином заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності» належить до:
 - а) правових застережень;
 - б) правових презумпцій;
 - в) *правових фікцій*;
 - г) правових преюдицій.
9. Правове положення «фізична особа визнається недієздатною з моменту набрання законної сили рішенням суду про це» належить до:
 - а) *правових фікцій*;
 - б) правових презумпцій;
 - в) правових аксіом;
 - г) правових застережень.
10. Правове положення «де є право, там є і захист» належить до:
 - а) *загальноправових аксіом-принципів*;
 - б) міжгалузевих аксіом;
 - в) галузевих аксіом;
 - г) правових фікцій.

Тема 11. Юридичні символи та застереження

1. Визначення: «... – соціально обумовлена умова, яка має спеціальну нормативно-лексичну форму (заява, положення), частково змінює зміст або об'єм дії норми права, створює новий правовий режим, виступає формою погодження інтересів і породжує певні юридичні наслідки» відповідає поняттю:

- а) юридична презумпція;
 - б) юридична преюдиція;
 - в) *юридичне застереження*;
 - г) юридична аргументація.
2. Визначення: «... – це створюваний або санкціонований державою умовний образ, відмітний знак, культурно-ціннісне утворення, яке можна побачити або почути і якому суб'єкт правотворчості надає особливого політико-правового змісту, не пов'язаного із сутністю цього утворення, що охороняється державою і використовується в особливому процедурному порядку» відповідає поняттю:
- а) *юридичний символ*;
 - б) юридичне застереження;
 - в) юридична аксіома;
 - г) юридична фікція.
3. Ритуал віддання військової честі відноситься до такого виду юридичних символів:
- а) до предметних символів;
 - б) *до символу-дії*;
 - в) до звукових символів;
 - г) немає правильної відповіді.
4. До основних форм нормативного вираження юридичних застережень належать такі:
- а) «як правило»;
 - б) «крім випадків»;
 - в) «за винятком»;
 - г) *усі відповіді є правильними*.
5. Різновид юридичних символів, який охоплює передусім різноманітні церемонії і ритуали, – це:
- а) *символи-дії*;
 - б) звукові символи;
 - в) предметні символи;
 - г) образотворчі символи.
6. Правове положення «кожен позов обмежений межами певного часу» належить до:
- а) матеріально-правових аксіом;
 - б) *процесуально-правових аксіом*;
 - в) правових презумпцій;
 - г) правових фікцій.
7. До правових фікцій можна віднести такі правові положення:
- а) *фізична особа визнається недієздатною з моменту набрання законної сили рішенням суду про це*;
 - б) всі рівні перед законом і судом;
 - в) *трудовий договір вважається укладеним і тоді, коли наказу чи розпорядження не було видано, але працівника фактично було допущено до роботи*;
 - г) немає злочину без вказівки на те в законі;
 - д) *не є злочином заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності*.
8. До правових аксіом можна віднести такі правові положення:
- а) те, що не заборонено – дозволено;
 - б) немає судді без позивача;
 - в) *трудовий договір вважається укладеним і тоді, коли наказу чи розпорядження не було видано, але працівника фактично було допущено до роботи*;
 - г) немає злочину без вказівки на те в законі;
 - д) *не є злочином заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності*.
9. До образотворчих юридичних символів належать:
- а) *герб*;
 - б) *товарний знак*;

- в) гімн;
 - г) *дорожній знак*;
 - д) сигнал світлофора.
10. До усних юридичних символів належать:
- а) текст присяги;
 - б) *оголошення судового рішення*;
 - в) юридичний документ;
 - г) *приведення до присяги*;
 - д) *усне вираження згоди подружжя вступити в шлюб*.

Модуль 2. Техніка опублікування та систематизації нормативно-правових актів. Правореалізаційна, правозастосовна техніка і техніка тлумачення норм права

Тема 12. Техніка опублікування нормативно-правових актів

1. Актами Верховної Ради України є:
 - а) закони, постанови, накази, декларації;
 - б) закони, постанови, резолюції, заяви, накази;
 - в) закони, постанови, накази, розпорядження;
 - г) закони, постанови, резолюції, декларації, звернення, заяви.
2. Актами Президента України є:
 - а) укази та постанови;
 - б) укази та розпорядження;
 - в) накази та укази;
 - г) укази, накази та розпорядження.
3. Офіційними друкованими виданнями для законів України є:
 - а) журнал «Офіційний вісник України»;
 - б) журнал «Суспільство і право»;
 - в) нормативний бюлетень «Відомості Верховної Ради України»;
 - г) газета «Вісті»;
 - д) газета «Голос України».
4. Офіційними друкованими виданнями для актів Президента України є:
 - а) журнал «Офіційний вісник України»;
 - б) журнал «Суспільство і право»;
 - в) газета «Урядовий кур'єр»;
 - г) інформаційний бюлетень «Офіційний вісник Президента України»;
 - д) газета «Вісті».
5. Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді належить:
 - а) Президенту України;
 - б) Конституційному Суду України;
 - в) Кабінету Міністрів України;
 - г) Верховному Суду України;
 - д) Національному банку України.
6. Визначення: «... – це загальнообов'язкове офіційне рішення спеціально уповноваженого суб'єкта, прийняте в певному порядку, яке встановлює нові норми права, змінює або скасовує вже наявні» відповідає поняттю:
 - а) норма права;
 - б) нормативний договір;
 - в) нормативно-правовий припис;
 - г) *нормативно-правовий акт*.
7. Неправильне зазначення реквізитів, - це:
 - а) порушення мовних правил;
 - б) *порушення формальних правил*;
 - в) порушення процедурних правил;
 - г) порушення правил формування змісту законів.

8. Юридичні документи, які створені шляхом фіксації юридично важливої інформації на магнітному носіїві, – це:
 - а) текстові документи;
 - б) графічні документи;
 - в) *електронні документи*;
 - г) немає правильної відповіді.
9. Юридичні документи, які спрямовані на узагальнення, систематизацію та подачу внутрішньої інформації з різних сфер діяльності організації, – це:
 - а) організаційні документи;
 - б) розпорядчі документи;
 - в) *довідково-інформаційні документи*;
 - г) трафаретні документи.
10. Визначення: «... – це спосіб викладення документа за допомогою сполучення штампів, що включають постійну типову інформацію, характерну для визначеного роду документів і текстових пробілів, що підлягають заповненню змінною інформацією, обумовленою конкретною ситуацією в зв'язку з якою складається документ» відповідає поняттю:
 - а) штамп;
 - б) *трафарет*;
 - в) стандарт;
 - г) макет.

Тема 13. Техніка систематизації юридичних документів

I рівень

1. Визначення: «... – це спосіб систематизації, за яким акти законодавства повністю або частково (як витяги) об'єднуються в різного роду збірки чи зібрання у хронологічному, алфавітному, предметному, системно-предметному або будь-якому іншому порядку» відповідає поняттю:
 - а) *інкорпорація*;
 - б) кодифікація;
 - в) консолідація;
 - г) об'єднання.
2. Систематизований законодавчий акт, що регламентує однорідну сферу суспільних відносин, – це:
 - а) джерела (форми) права;
 - б) *кодекс*;
 - в) законодавство;
 - г) немає правильної відповіді.
3. Визначення: «... – це впорядкування нормативного масиву шляхом докорінної переробки змісту наявних у певній сфері правового регулювання нормативно-правових актів та створення на їх основі єдиного юридично і логічно цілісного нормативно-правового акта» відповідає поняттю:
 - а) інкорпорація;
 - б) *кодифікація*;
 - в) консолідація;
 - г) об'єднання.
4. Визначення: «... – це об'єднання безлічі правових актів з одного або декількох суміжних питань в один новий нормативно-правовий акт» відповідає поняттю:
 - а) інкорпорація;
 - б) кодифікація;
 - в) *консолідація*;
 - г) немає правильної відповіді.
5. Базові нормативно-правові акти, які визначають провідні принципи нормативного регулювання у певній сфері, – це:
 - а) принципи права;
 - б) *основи законодавства*;

- в) збірник законів;
 - г) основи права.
6. Визначення: «... – упорядкування законодавства, яке охоплює нормативно-правові акти певної його галузі (основи законодавства, кодекси)» відповідає поняттю:
- а) галузева інкорпорація;
 - б) галузева кодифікація;
 - в) галузева консолідація;
 - г) галузеве об'єднання.
7. Суб'єктами неофіційної систематизації виступають:
- а) приватні особи;
 - б) Верховний Суд України;
 - в) Верховна Рада України;
 - г) Вищий Господарський Суд України.
8. Різновид кодифікації, який передбачає упорядкування тих нормативно-правових актів, що регулюють той чи інший правовий інститут, – це:
- а) загальна кодифікація;
 - б) галузева кодифікація;
 - в) спеціальна (комплексна) кодифікація;
 - г) предметна кодифікація.
9. Визначення: «... – це різновид систематизації правових документів, що полягає в їх зборі, зберіганні, реєстрації, розташуванні в певному порядку для швидкого знаходження і використання» відповідає поняттю:
- а) облік нормативно-правових актів;
 - б) узгодження нормативно-правових актів;
 - в) об'єднання нормативно-правових актів;
 - г) немає правильної відповіді.
10. Зовнішнє опрацювання нормативно-правових актів організаціями (видавництва, навчальні заклади тощо) та окремими громадянами (вченими-юристами, спеціалістами-практиками) без спеціальних повноважень правотворчих органів, – це:
- а) неофіційна консолідація;
 - б) неофіційна кодифікація;
 - в) неофіційна інкорпорація;
 - г) неофіційне тлумачення.

Тема 14. Правореалізаційна і правозастосовна техніка

1. Визначення: «... – спрямована на реалізацію норм права державно-владна діяльність компетентних органів, що здійснюється у встановлених законом формах щодо прийняття індивідуальних правових рішень з конкретних юридичних справ» відповідає поняттю:
- а) правотворчість;
 - б) інтерпретація;
 - в) правозастосування;
 - г) локальна нормотворчість.
2. Процес пізнання і оцінювання правових потреб суспільства й держави, формування та прийняття нормативно-правових актів уповноваженими суб'єктами в межах відповідних процедур, – це:
- а) правотворчість;
 - б) правозастосування;
 - в) інтерпретація;
 - г) правореалізація.
3. Забезпечене державою втілення положень норм права у фактичній правомірній поведінці суб'єктів суспільних відносин, – це:
- а) правова поведінка;
 - б) реалізація права;

- в) правотворчість;
 - г) інтерпретація.
4. Індивідуальні правові акти-волевиявлення (рішення) уповноваженого суб'єкта права, що встановлює (змінює, припиняє) на основі юридичних норм права і обов'язки учасників конкретних правовідносин або міру відповідальності конкретних осіб за скоєне ними правопорушення (рішення суду, постанова слідчого, протест прокурора тощо), – це:
- а) *акти застосування норм права;*
 - б) інтерпретаційні акти;
 - в) нормативно-правові акти;
 - г) нормативні договори.
5. Процесуальний документ, який вирішує справу і відновлює порушені права, винесений судом у встановленій законом процесуальній формі на основі розгляду справи по суті, – це:
- а) *судове рішення;*
 - б) виконавчий документ;
 - в) інтерпретаційний акт;
 - г) правотворчий акт.
6. Тип реалізації права, який здійснюється тоді, коли суб'єкти, яким адресовані норми права, поводяться так, як цими нормами наказано, – це:
- а) правозастосовний тип реалізації права;
 - б) *безпосередній тип реалізації права;*
 - в) самостійний тип реалізації права;
 - г) немає правильної відповіді.
7. Тип реалізації права, який здійснюється тоді, коли, діяльності суб'єктів права щодо здійснення норм права виявляється недостатньо і потрібна участь державного органу, для того, щоб здійснити запропоноване нормами права, – це:
- д) *правозастосовний тип реалізації права;*
 - е) безпосередній тип реалізації права;
 - ж) самостійний тип реалізації права;
 - з) немає правильної відповіді.
8. Елемент юридичної техніки, що представляє собою систему науково обґрунтованих і практично сформованих засобів і способів, що використовуються при створенні (підготовці та оформленні) правозастосовних (індивідуальних) актів, – це:
- а) правотворча техніка;
 - б) правореалізаційна техніка;
 - в) *правозастосовна техніка;*
 - г) інтерпретаційна техніка.
9. Розрізняють такі типи реалізації права:
- а) безпосередній та другорядний;
 - б) *безпосередній та правозастосовний;*
 - в) основний та додатковий;
 - г) загальний та факультативний.
10. За суб'єктним складом розрізняють такі форми правореалізації:
- а) загальна і спеціальна;
 - б) основна і додаткова;
 - в) *індивідуальна і колективна;*
 - г) немає правильної відповіді.

Тема 15. Техніка тлумачення норм права

1. Визначення: «... – інтелектуально-вольова діяльність щодо з'ясування і роз'яснення змісту норм права з метою їх найбільш правильної реалізації, яка знаходить відображення в особливому акті» відповідає поняттю:
- а) правотворчість;

- б) правозастосування;
 - в) правореалізація;
 - г) тлумачення.
2. Сукупність прийомів і засобів, які дозволяють з'ясувати зміст норми права та вираженої в ній волі з метою їх реалізації, – це:
- а) правореалізація;
 - б) правотворчість;
 - в) правозастосування;
 - г) спосіб тлумачення норм права.
3. Різновидами неофіційного тлумачення є:
- а) буденне;
 - б) професійне;
 - в) доктринальне;
 - г) усі відповіді правильні.
4. Тлумачення норм права, яке дається уповноваженими для цього суб'єктами – державними органами, посадовими особами – і закріплюється у спеціальному акті, що має загальнообов'язковий характер для всіх суб'єктів, які реалізують ці норми права, – це:
- а) неофіційне тлумачення;
 - б) офіційне тлумачення;
 - в) легальне тлумачення;
 - г) доктринальне тлумачення.
5. Тлумачення норм права, яке припускає з'ясування змісту норми права на основі аналізу її тексту, – це:
- а) мовне тлумачення;
 - б) буквальне тлумачення;
 - в) професійне тлумачення;
 - г) доктринальне тлумачення.
6. Тлумачення норм права, яке базується на використанні засобів формальної логіки, – це:
- а) мовне тлумачення;
 - б) логічне тлумачення;
 - в) професійне тлумачення;
 - г) доктринальне тлумачення.
7. Тлумачення норм права, яке полягає у з'ясуванні цільової спрямованості норми права, – це:
- а) мовне тлумачення;
 - б) логічне тлумачення;
 - в) телеологічне тлумачення;
 - г) доктринальне тлумачення.
8. Правові акти компетентних державних органів, що вмішують результати офіційного тлумачення, – це:
- а) правотворчі акти;
 - б) правозастосовні акти;
 - в) інтерпретаційні акти;
 - г) усі відповіді правильні.
9. Тлумачення норм права, яке проводиться тим органом, який створив норми права, – це:
- а) автентичне тлумачення;
 - б) буквальне тлумачення;
 - в) розширювальне тлумачення;
 - г) легальне тлумачення.
10. Тлумачення норм права, яке дається спеціально уповноваженим на те органом, – це:
- а) автентичне тлумачення;

- б) буквальне тлумачення;
- в) розширювальне тлумачення;
- г) *легальне тлумачення.*

Тема 16. Правотворчі та правозастосовні помилки

I рівень

11. Визначення: «... – відступ від правил тлумачення норм права, допущений у процесі інтерпретації норми права, що зумовив результат тлумачення, який не відображає змісту норми права» відповідає поняттю:
- а) правотворча помилка;
 - б) правозастосовна помилка;
 - в) *інтерпретаційна помилка;*
 - г) правореалізаційна помилка.
12. Правотворчі помилки, за яких законодавець не зміг відобразити у концепції законопроекту належний рівень розвитку юридичної та інших наук, – це:
- а) юридичні помилки;
 - б) *концептуальні помилки;*
 - в) логічні помилки;
 - г) граматичні помилки.
13. Правотворчі помилки, що представляють собою результат недотримання принципів і правил формальної логіки при підготовці законів, – це:
- а) юридичні помилки;
 - б) концептуальні помилки;
 - в) *логічні помилки;*
 - г) граматичні помилки.
14. Правотворчі помилки, які є наслідком недотримання вимог законодавчої техніки, – це:
- а) *юридичні помилки;*
 - б) концептуальні помилки;
 - в) логічні помилки;
 - г) граматичні помилки.
15. Правотворчі помилки, які стосуються мови і стилю викладу норм права, – це:
- а) юридичні помилки;
 - б) концептуальні помилки;
 - в) логічні помилки;
 - г) *граматичні помилки.*
16. Наявність колізій виникає внаслідок порушень:
- а) мовних правил;
 - б) формальних правил;
 - в) *логічних правил;*
 - г) процедурних правил.
17. Прогалини в законі виникають внаслідок порушення:
- а) логічних правил;
 - б) формальних правил;
 - в) *правил формування змісту закону;*
 - г) процедурних правил.
18. Надмірність інформації в нормативно-правовому акті виникає внаслідок порушення:
- а) логічних правил;
 - б) формальних правил;
 - в) *правил формування змісту закону;*
 - г) процедурних правил.